Шеховцова Дарія Дмитрівна, канд. екон. наук, ст. викл., кафедра бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. E-mail: shekhovtsova.da@gmail.com.

Шеховцова Дарья Дмитриевна, канд. экон. наук, ст. преп., кафедра бухгалтерского учета, аудита и налогообложения, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. E-mail: shekhovtsova.da@gmail.com.

Shekhovtsova Dariya, Candidate of Sciences (comparable to the academic degree of Doctor of Philosophy, PhD), senior lecturer, Department of Accounting, Audit and Taxation. Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. E-mail: shekhovtsova.da@gmail.com.

DOI: 10.5281/zenodo.2533885

UDC 336.717.6:658.114.4

METHODOLOGICAL ASPECTS OF ACCOUNTING FOR OPERATIONS OF A JOINT VENTURE AGREEMENT

A. Krutova

The legal field of joint activity conducting in Ukraine are studied, advantages and disadvantages of joint activity are revealed. The definition of joint activity is given taking into account the needs of accounting and reporting on joint activity operations. The conceptual model of accounting of joint activity transactions is developed regarding the influence on it of such factors as legal regulation, types of participants' contribution in joint activity and organizational-legal form of joint formation.

Keywords: joint activity, agreement of joint activity, account of joint operations, contribution of the participants to joint activity, distribution of financial results of joint activity.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ ЗА ДОГОВОРОМ ПРО СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

А.С. Крутова

Визначено, що об'єктивною практикою сучасної глобалізованої та трансформаційної економіки ϵ ведення спільної діяльності зі створенням або

.

[©] Крутова А.С., 2018

без створення юридичної особи, що пов'язано з недостатністю фінансових чи інших матеріальних ресурсів у суб'єктів підприємництва, можливістю налагодження обміну кращими виробничими чи управлінськими практиками, залучення іноземних партнерів. Метою статті є дослідження та вдосконалення методологічних аспектів обліку операцій за договором спільної діяльності для задоволення інформаційних потреб її учасників.

Визначено, що переваги від ведення спільної діяльності полягають у спрямуванні існуючих ресурсів на досягнення спільної мети, збільшення фінансової незалежності та дієспроможності завдяки об'єднанню ресурсів кількох партнерів, гнучкості договорів щодо управління спільною діяльністю. Проте виникають певні методологічні складнощі, пов'язані з відображенням у бухгалтерському обліку операцій спільної діяльності. Під спільною діяльністю запропоновано розуміти будь-яку комерційну чи некомерційну діяльність, що 3дійснюється на підставі угоди, метою якої ϵ отримання підприємствамиучасниками фінансових результатів або інших вигід у вигляді соціальнорепутаційного, екологічного або іншого ефекту від об'єднання вкладів. Доведено, що оператор спільної діяльності несе відповідальність за організацію облікового процесу, роботу бухгалтерської служби, забезпечення інформаційних, технічних, інших потреб облікової системи, забезпечення необхідних умов для ведення бухгалтерського обліку, визначення відповідальних за ведення обліку спільної діяльності, відповідне внесення змін до їх посадових інструкцій, розроблення організаційних регламентів та складання графіків облікових робіт, визначення елементів облікової політики з урахуванням потреб операцій спільної діяльності, формування додаткових облікових документів та регістрів, графіків документообігу та перенесення інформації про спільну діяльність у фінансову звітність. Розроблено методологічні аспекти обліку операцій за договором спільної діяльності, які розкривають концептуальні засади організації та ведення бухгалтерського обліку з метою задоволення інформаційних потреб учасників.

Ключові слова: спільна діяльність, договір про спільну діяльність, облік операцій спільної діяльності, вклади учасників у спільну діяльність, розподіл фінансових результатів спільної діяльності.

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ УЧЕТА ОПЕРАЦИЙ ПО ДОГОВОРУ О СОВМЕСТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

А.С. Крутова

Исследовано правовое поле ведения совместной деятельности в Украине, выявлены ее преимущества и недостатки. Дано определение совместной деятельности, принимая во внимание потребности отражения операций в бухгалтерском учете и отчетности участников операций совместной деятельности. Разработана концептуальная модель учета операций по договору о совместной деятельности, учитывающая влияние на нее таких факторов, как нормативно-правовое регулирование, виды вкладов участников в совместную деятельность и организационно-правовые формы совместного образования. **Ключевые слова:** совместная деятельность, договор о совместной деятельности, учет операций совместной деятельности, вклады участников в совместную деятельность, распределение финансовых результатов совместной деятельности.

Statement of the problem. The objective practice of a modern globalized and transformational economy is the joint activity with or without creation of a legal entity, which is a consequence of financial or other material resources insufficiency, the possibility of sharing the best industrial or managerial practices, involvement of foreign partners, etc. Along with the advantages of conducting joint activities consisting in directing available resources to achieve a common goal, increasing financial independence and efficiency thanks to integration of resources of several partners, raising the flexibility of management agreements, there are some methodological difficulties associated with accounting of joint activity operations. In particular, difficulties occur in accounting of goods and services as joint venture contributions and returning them to owners, distribution of profits, expenses, property and legal responsibility, which requires additional study and development of effective methodological tools for their accounting.

Review of the latest research and publications. In the civil law and the institution of joint activity has been known since ancient times. In particular, in Roman law we can find one of the earliest forms of joint activity – the so-called society (societas), which was further disseminated in European law as a result of the reception of Roman provisions [1]. That was beginning of different modern legal forms of joint activities development. In Ukraine the only ones legal act on organization and accounting of joint operations regulation is implemented in April 26th, 2000 Regulation (standard) of accounting 12 "Financial investments" [2] Methodological Recommendation No. 1873 approved in December 30th 2011, which regulates in detail the accounting issues of operations with joint activities without creating a legal entity [3].

In modern conditions joint operations accounting issues are widely discovered in publications of both domestic and foreign authors. in particular, improving of accounting and control functions for joint activity of enterprises without creating of a legal entity is covered in the works of N. Garapko [4]. Improvement of taxation and financial and tax reports preparation for joint activities are highlighted in scientific works of A. Dmitrenko [5]. Legal regulation of joint activities organization of at risk conditions is disclosed in detail by L. Kurishko and V. Nonik, who justified the accounting model of organization and conducting of joint activities [6]. Among foreign authors who studied the issues of accounting for joint

operations it should be highlighted works of S. Veger, A. Gribkov, S. Davidov, K. Druri, I. Matyusha, C. Horngren, G. Shostik and others.

Considering the results of scientists and not diminishing the role of work done, it should be noted that until now, there are no comprehensive studies of the methodological aspects of accounting for transactions under a joint activity contract, multifunctional orientation of which requires a greater attention to co-ordination of their structural elements in accounting system.

The objective of the research is to study of improvement of methodological issues of accounting for transactions under the agreement of joint activity to fulfill the information needs of its members.

Presentation of the research material. According to Accounting Standard 12 "Financial investments", joint activity is an economic activity with or without creation of a legal entity which is the object of the joint control of two or more parties in accordance to written agreements between them [2]. In accordance with that definition joint activities must be business, as according to the Commercial Code of Ukraine, economic activity is treated as aimed at profit-making activity of business entities in the field of social production, aimed at the production and sale of products. performance of work or provision of services [7]. As we can see, there are still gaps in the legal field of organization and conducting of joint activities in Ukraine. There is no consensus on the definition of joint activity as an accounting object among scientists. So, in order to detect features of accounting interpretation under joint activity without creation of a legal entity (a simple partnership) N. Garapko suggests to understand the activities of two or more business entities that cooperates to achieve common business objectives (which does not contradict the law), by combining contributions on the basis of joint activity agreement (simple partnership) with the implementation of joint control [4]. N. Struk also define a concept of joint activity as a special kind of economic activities in which business partners, in order to achieve certain mutually beneficial results in the field of economic activity, combine their property and coordinate efforts, transfer property and non-property contributions for common needs, coordination joint activity and distribute its results [8, p. 177]. However, the parties to the joint activity may ultimately pursue non-commercial goals, which in our opinion require clarification in the definition of joint activities as commercial or noncommercial economic activities. In addition, as well as the levels of joint business its participants and persons responsible for the accounting information collection and processing should agree sections of the socioecological and economic indicators, the methodology for collecting information, calculation of key indicators, compliance with standards of

sustainable development, methods for capital assessing, and other essential elements of accounting policies that are necessary for the formation of joint activity's finance report [9, p. 123]. Therefore, we propose to interpret joint activity as any commercial or non-commercial activity carried out on the basis of an agreement the purpose of which is to receipt by the participating enterprises of financial results or other benefits in the form of a socially-reputational, ecological or other effect from the combining of distributions.

Increasing role of accounting information for joint activity management leads to the need of common criteria development for its formation and optimal creation and implementation of the accounting and reporting systems [10, p. 148]. In accordance with the Accounting Standard 12, accounting of joint operations depends on its legal status: with or without creation of a legal entity. Thus, partners in joint activities may include both individuals and legal entities, and theirs number is not limited by legislation.

According to Art. 1130-1132 of the Civil Code of Ukraine the are two types of joint activity, which also has a significant impact on the accounting process: simple partnership - the obligation of participants to combine deposits and work together to achieve a certain goal; joint actions - only an obligation to work together for achieving a certain purpose without combining deposits [11].

Accounting of simple partnership operations is usually charged to one of its participants, which, according to p.3 of Accounting Standard 12 is determined as an operator of the joint activity. Namely the operator of joint activity is responsible for organization of accounting process, the fulfilling of information, technical and other requirements of accounting system, provision of necessary conditions for accounting, assigning persons responsible for keeping records of joint activities, corresponding updating job descriptions, development of organizational regulations and scheduling of accounting works, defining of accounting policy elements taking into account specific information needs of joint operations, necessity of additional accounting documents and registers formation, workflow schedules development and transfer of information about joint activities to the financial statements. If the operator of joint activity is not defined, then the account on joint operations results is conducted by each participant independently in the context of personal responsibility for each operation.

The main feature of a simple partnership contract is that it is considered to be a multilateral agreement, as long as will of the parties is aimed to achieving a general purpose, which means that each party permanently stays in relationship with all other parties [12]. The participants of joint activities which contributed to it are more interested in positive achievement of the general purpose, as far as it is riskier than joint

activity of participants without joint investments. V. Verhohlyad stays that rational organization of accounting and control processes suggests maintaining a systematic approach, integrity, comprehensiveness, subordination, dynamism, strategic accounting, system-forming interconnections of individual parts of joint contributions [13].

Under joint activity agreement without c combine contributions each participant uses his own fixed assets, bears its own expenses, and attracts its own funds [14]. That, in fact, all participants implement their parts of activities on their own, without the use of tools and resources of another entity, agreeing with only on organizational issues implementing commercial or non-commercial economic activity, as well as proportionally sharing profit or other effects. Methodological aspects of accounting for joint activity operations depend on many factors, which are schematically grouped in Figure 1.

Thus, the basis for accounting of joint activity operations forms such element of accounting method as documenting. It confirms the distribution of participants' contributions in joint activity and is the basis of reflection of joint activity transactions on accounting registers according joint activity agreement. The procedures of accounting and reporting of joint activity operations are revealed enough in the legal field. But national accounting legislation does not provide certain instructions on the distribution of financial results of joint activity operations so far. In the main activity, the basis for financial results distribution of is the protocol of general meetings of founders and completed on its basis accounting calculation. In the case of joint activity, such a body as meeting of founders does not exist and therefore the order of results distribution must be approved by the joint activity agreement. On the basis of the agreement, the accountant of the enterprise-operator, which is responsible for the joint activity accounting, must perform corresponding calculation. However, this calculation is not supposed to be approved by any of the joint activity participants, which means that none of them can be confident in correctness of financial results distribution. In addition, accounting calculation is an internal document of the enterprise-operator, which does not allow keeping records in participants accounting systems. Therefore promising area of joint activities operations accounting improvement is developing registers that will help to coordinate the interests of the joint activity participants in the financial results distribution issues and solve the problem of the joint activity accounting data transparency.

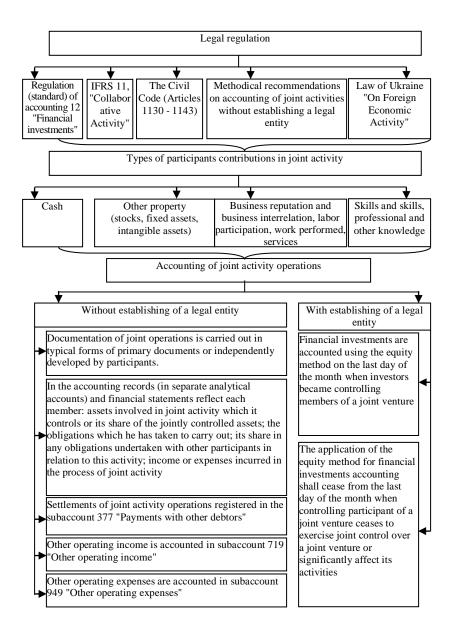

Fig. 1. Conceptual foundations of joint activity operations accounting

Conclusion. Joint activity as a way of doing business in comparison with the foundation of an enterprise (legal entity) has both advantages and disadvantages. The advantages are that the expenses at the initial stage are minimal; participants may not combine deposits; organization of such activity is simpler; participants themselves establish rules of joint activity in case they do not contradict the law. The main disadvantage of joint activity is that it restricts the possibility expansion and development of entrepreneurial activity, because joint activity does not create an enterprise and does not provide an opportunity to open branches and other divisions or advertise their activities as a permanently created company. Joint activity aims achieving exact commercial or non-commercial purposes and therefore it is limited in time. The developed methodological issues of the join activity operations accounting reveal the conceptual foundations of organization of accounting in order to fulfill information needs of all joint activity participants.

Список джерел інформації / References

1. Федькович О. В. Регулювання порядку укладення договорів про спільну діяльність за участю державних підприємств у законодавстві України [Електронний ресурс] / О. В. Федькович. — Режим доступу : https://minjust.gov.ua/m/str_29470

Fedkovich, O. "Regulation of the procedure for concluding agreements on joint activity with the participation of state enterprises in the legislation of Ukraine" ["Rehulyuvannya poryadku ukladennya dohovoriv pro spilnu diyalnist za uchastyu derzhavnykh pidpryyemstv u zakonodavstvi Ukrayiny"], available at: https://minjust.gov.ua/m/str_29470

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 року № 9 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00

Regulation (standard) of accounting 12 "Financial investments", approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine of April 26, 2000 No. 9 [Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 12 "Finansovi investytsiyi", zatverdzhene nakazom Ministerstva finansiv Ukrayiny vid 26 kvitnya 2000 roku № 9], available at: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00

3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку спільної діяльності без створення юридичної особи, затверджені наказом Міністерством фінансів України від 30 грудня 2011 року № 1873 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/2609-1873.html

Methodological recommendations on accounting of joint activity without the creation of a legal entity, approved by the order of the Ministry of Finance of Ukraine dated December 30, 2011, No. 1873 ["Metodychni rekomendatsiyi z bukhhalterskoho obliku spilnoyi diyalnosti bez stvorennya yurydychnoyi osoby"], available at: https://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/treasury/2609-1873.html

4. Гарапко Н. І. Методика організації облікового забезпечення спільної діяльності без створення юридичної особи / Н. І. Гарапко // Фінансовий простір. -2015. -№ 2. - C. 190-194.

Garapko, N. (2015), "Method of organization of accounting of joint activities without establishing a legal entity" ["Metodyka orhanizatsiyi oblikovoho zabezpechennya spilnoyi diyalnosti bez stvorennya yurydychnoyi osoby"], *Financial space*, No. 2, pp. 190-194.

5. Дмитренко А. В. Бухгалтерський облік спільної діяльності суб'єктів господарювання : монографія / А. В. Дмитренко. – Київ : КНЕУ, 2016. – 475 с.

Dmitrenko, A. (2016), Accounting of joint activity of business entities: monograph [Bukhhalterskyy oblik spilnoyi diyalnosti subyektiv hospodaryuvannya: monohrafiya], KNEU, Kyiv, 475 p

6. Куришко Л. А. Нормативне регулювання організації спільної діяльності в умовах ризику / Л. А. Куришко, В. В. Нонік // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — 2017. — Вип. 1 (36). — С. 64—87.

Kuryshko, L. (2017), "Normative regulation of organization of joint activity in a risk" ["Normatyvne rehulyuvannya orhanizatsiyi spil'noyi diyal'nosti v umovakh ryzyku"], *Problems of the theory and methodology of accounting, control and analysis*, No. 1 (36), pp. 64-87.

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436–IV [Електронний ресурс]. — Режим достулу : http:// zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15

"The Commercial Code of Ukraine" dated January 16, 2003 No. 436-IV ["Hospodarskyy kodeks Ukrayiny" vid 16.01.2003 r. N 436-IV], available at: zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15

8. Струк Н. С. Облік спільної діяльності без створення юридичної особи у діловому партнерстві підприємств: проблеми та перспективи їх вирішення / Н. С. Струк // Проблеми економіки. – 2012. – № 4. – С. 176–181.

Struk, N. (2012), "Accounting for joint activity without establishing a legal entity in the business partnership of enterprises: problems and perspectives for their solution" ["Oblik spilnoyi diyalnosti bez stvorennya yurydychnoyi osoby u dilovomu partnerstvi pidpryyemstv: problemy ta perspektyvy yikh vyrishennya"], *Problems of the economy*, No. 4, pp. 176-181.

9. Нестеренко О. О. Інтегрована звітність: теорія, методологія, практика : монографія / О. О. Нестеренко. — Х. : Видавець Іванченко І. С., 2018. — 410 с.

Nesterenko, O. (2018), Integrated reporting: theory, methodology, practice: monograph [Intehrovana zvitnist: teoriya, metodolohiya, praktyka: monohrafiya], Publisher Ivanchenko I. S., Kharkiv, 410 p.

10. Крутова А. С. Облік в системі електронної комерції : монографія / А. С. Крутова. – X. : Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі, 2010. – 395 с.

Krutova, A. (2010), Accounting in the system of electronic commerce: monograph [Oblik v systemi elektronnoyi komertsiyi: monohrafiya], Khark. State Un-t Food Technology and Trade, Kharkiv, 395 p.

11. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page3

"The Civil Code of Ukraine" ["Tsyvilnyy kodeks Ukrayiny"], available at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page3

12. Назаренко Д. Б. Договір простого товариства як форма державноприватного партнерства / Д. Б. Назаренко // Правова держава. -2011. — № 13. — С. 63–67.

Nazarenko, D. (2011), "The contract of a simple partnership as a form of public-private partnership" ["Dohovir prostoho tovarystva yak forma derzhavno-pryvatnoho partnerstva"], *The rule of law*, No. 13, pp. 63-67.

13. Верхогляд В. Спільна діяльність у торгівлі: облік і звітність / В. Верхогляд // Баланс. — 2010. — № 23. — С. 16—21.

Verkhozhard, V. (2010), "Joint activity in trade: accounting and reporting" ["Spil'na diyal'nist' u torhivli: oblik i zvitnist' "], *Balance*, No. 23, pp. 16-21.

14. Бузинний А. Спільна діяльність: сутність, переваги, недоліки [Електронний ресурс] / А. Бузинний. — Режим доступу : https://pravdop.com/ua/publications/ kommentarii-zakonodatelstva/sovmestnaya-deyatelnost-sushnost-preimushestva-nedostatki

Buzynny, A. "Joint activity: essence, advantages, disadvantages" ["Spilna diyalnist: sutnist, perevahy, nedoliky"], available at: https://pravdop.com/ua/publications/kommentarii-zakonodatelstva/sovmestnaya-deyatelnost-sushnost-preimushestva-nedostatki/

Krutova Angelica, Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Analysis and Insurance, Kharkiv State University of Food Technology and Trade. Address: Klochkivska str., 333, Kharkiv, Ukraine, 61051. Tel.: (057)349-45-07; e-mail: ankrutova@ukr.net.

Крутова Анжеліка Сергіївна, д-р екон. наук, проф., завідувач кафедри фінансів, аналізу та страхування, Харківський державний університет харчування та торгівлі. Адреса: вул. Клочківська, 333, м. Харків, Україна, 61051. Тел.: (057)349-45-07; e-mail: ankrutova@ukr.net.

Крутова Анжелика Сергеевна, д-р экон. наук, проф., заведующая кафедрой финансов, анализа и страхования, Харьковский государственный университет питания и торговли. Адрес: ул. Клочковская, 333, г. Харьков, Украина, 61051. Тел.: (057)349-45-07; e-mail: ankrutova@ukr.net.

DOI: 10.5281/zenodo.2533900